

بیانیه شاه امان الله خان غازی بتاريخ ۲۸ اسد ۱۲۹۸

بیانیه ذیل شاه امان الله خان غازی بتاريخ ۲۸ اسد سال ۱۲۹۸ شمسی (مطابق با ۱۹ اگست ۱۹۱۹ میلادی) در مسجد جامع عیدگاه کابل ایراد گردیده است. متن این بیانیه در آرشیف اسناد محرمانه هند بریتانوی که حال از محرمیت برآمده است، موجود است. (۱) از آنجائیکه من سند اصلی به زیان دری را نتوانستم بدست آورم، آنرا دوباره به دری ترجمه نموده خدمت شما تقدیم میکنم.

قابل یادآوریست که در همین روز محفلی پس از برگشتن هیئت صلح افغانی بمناسبت استرداد استقلال افغانستان در تالار قصر زرنگار (سابق وزارت امور خارجه) واقع بوستان سرای پارک زرنگار کنونی دایر شده بود. شاغاسی علی احمد خان، رئیس هیئت افغانی در مذاکرات صلح را ولپندی، درین مراسم مورد انتقاد شدید قرار گرفت. وی در رأس هیأت صلح افغانی به تاریخ ۲۵ جولای ۱۹۱۹ به راولپندی رفته بود. به او و هیئت افغانی راجع به شرایط صلح دستور داده شده بود که صلح ما با دولت بریتانیا مبنی بر شرایط ذیل است:

۱، آزادی افغانستان، ۲، حفاظت از حقوق اقوام سرحد، و ۳، تادیه غرامت جنگی به هر اسمی که باشد.

اما در نتیجه قراردادی که بعد از مذاکرات راولپندی بین علی احمد خان وزیر داخله وقت افغانستان و همیلتون گرانت سکرتر امور خارجه هند برتانیوی بتاريخ (۸) اگست سال ۱۹۱۹ میلادی امضا شده بود، انگلیس ها تنها استقلال افغانستان را طی نامه جداگانه مورد تأیید قرار داده بود.

محمود طرزی درین محفل تالار زرنگار گفت که علی احمد خان حق نداشت تا با قبول کردن علامت گذاری سرحدات، خاک افغانها را به انگلیس ها بدهد. فقط یک کلمه استقلال او را چنان تحت تأثیر آورده بود که تمام چیزهای دیگر را فراموش کرد. علی احمد خان بخاطر خود سری اش محکوم گردیده از طرف شاه امان الله خان مورد سرزنش و عتاب قرار گرفته از مقامش سبکدوش و توقیف شد.

غازی امان الله خان بعد از امضای سند استرداد استقلال کشور درین محفل از مردم خواست تا ازین روز بمشابه «جشن ملی» استقبال نمایند. بدین وسیله ۲۸ اسد، روزی که افغانستان رسماً اختیار حق گرفتن ارتباطات با جهان خارج را بدست آورد، بحیث روز رسمی استرداد استقلال افغانستان شناخته شد.

کاپی بیانیه ایراد شده روز چهارشنبه، بیست و هشتم اسد ۱۲۹۸ شمسی امیر افغانستان در مسجد جامع در ارتباط با اعلام استقلال پادشاهی افغانستان

ای ملت مصمم من!

شما شاید بخاطر داشته باشید که من در آغاز سلطنت خود تاج پادشاهی شما را بدلیل استقلال و آزادی خارجی و داخلی افغانستان بسر گذاشتم. حالا میخواهم بشما توضیح دهم که آزادی خارجی و داخلی، و تحت اسارت بودن چه معنی دارد. یک کشور وقتی از نظر خارجی و داخلی آزاد گفته میشود که یکی از قدرت های بزرگ جهان دانسته شده، بتواند با هر حکومت دیگری در زمینه های تجارتی و امور سیاسی توافقنامه و معاهده منعقد نماید، و بتواند با برادران هم مذهب و هم نژاد خود وحدت نموده و به آنها کمک کند، و تحت نفوذ هیچ حکومت دیگری در جهان نباشد. لذا این استقلال کشور در همه امور و توانمندی اجرای هر چیز است که برای شما مفید باشد.

تحت اسارت بودن آنست که یک کشور یکی از قدرت های جهان دانسته نشده، نتواند با هر حکومت دیگری در زمینه های تجارتی و امور سیاسی توافقنامه و معاهده منعقد نماید، و نتواند به برادران هم مذهب و هم نژاد خود کمک کند. نتواند با هیچ کشور دیگر جهان، بغیر از کشوری که تحت حمایتش قرار دارد، سروکاری داشته باشد. هر چند چنین کشوری ممکن است از بیرون به آنها دوست باشد، اما در واقعیت در تلاش ریشه کن کردن آن میباشد.

من شکر خداوند را بجا می آورم که امروز به هدف خود رسیدم، و امروز حکومت های ترکیه، آلمان، بریتانیا، روسیه، اتریش و بخارا استقلال کامل ما را برسمیت شناخته اند، و من این همه موفقیت را به شما تبریک میگویم. (تحسین و شادی حاضرین: زنده باد شاه) و امروز نمایندگان دو حکومت، که عبارت از حکومت های برجسته انگلیس و اتحاد جماهیر شوروی باشند، درین جا حضور دارند.

ای ملت!

هیچ کسی این استقلال و آزادی را به شما اعطا نکرده است. این تنها از لطف خداوند، از برکت پیامبر بزرگ (ص) و شجاعت و مردانگی خود شماست. غیرت و احساس افتخار به شما جرئت داد تا بخاطر استقلال خود شمشیر بدست گیرید. لذا شما به زور شمشیر هدف خود را حاصل نمودید. خدا ناخواسته افغانستان هیچ وقتی نخواسته و نخواهد خواست تحت حمایت کسی بوده و از آن فرمان ببرد.

«هر که آب از دم شمشیر خورد نوشش باد!»

در عین حال، به نمایندگی از ملت من از تمام قدرت های بزرگی که استقلال افغانستان را برسمیت شناخته اند تشکر میکنم. بعد ازین ما با کشورهای روابط دوستانه خواهیم داشت که در امور تجارتی و سیاسی با ما کمک کنند. در واقع کشورهای همسایه باید به دوستی ما فخر کنند، چون افغانستان یک کشور شجاع و نیرومند است. در وقت تصمیم تأمین استقلال من آنقدر راسخ بودم که در صورت ناکامی ازین بیشتر خواهان زنده ماندن نمیبودم. در قدم اول من زندگی ام را در مقابل دشمن برای حصول استقلال شما فدا میکردم. اگر ناکام میشدم، باز هم از تصمیم خود نگشته، خودم را میکشتم، اما زندگی تحت حمایت کشور دیگری را قبول نمیکردم. اگر شما مردم از من پشتیبانی نمیکردید، و با شجاعت کار خود را به پیش نمیبردید، من به مقصدم کامیاب نمیشدم و بیش ازین زندگی را بر خود حرام میدانستم. لذا شما به من زندگی نوی را داده اید و من به شما برادران اطمینان میدهم که من باز هم به خاطر شما زندگی خود را فدا خواهم کرد.

تا امروز دروازه های تعلیم بر روی شما بسته بود، زیرا هیچ مرد دانائی زندگی تحت حمایت دیگران را نمیپسندد. اگر چه عمر

www.ZamaniFamily.org
www.ZamaniFamily.com

Info@zamaniFamily.org

[You Tube Channel](#)

من کمتر از شماست، اما به شما یک مشوره پدران می‌دهم که برای خدا باید برای آموزش علم تلاش کنید. شما باید اطفال خود را به مکتب بفرستید، شما باید از آنها جدا شده، آنها را برای آموزش تعلیم به کشور های خارجی بفرستید، تا با کسب علم شاید بتوانند قابلیت خدمت به کشور عزیز شما را پیدا نموده و نام شما را در تاریخ جهان زنده نگهدارند.

ای ملت! بخاطر و بخاطر خدا در کسب علم تلاش کنید، زیرا تنها از طریق علم میتوان به کامیابی های دینی و دنیوی دست یافت. «یک شخص بی علم نمیتواند خدا را بشناسد.»

قبلاً من از همین منبر بسیار مقدس استقلال افغانستان را اعلام نموده بودم و شکر خدا که امروز با نایل شدن به این هدف مثل یک قهرمان فرود می‌آیم.

(تحسین و شادی حاضرین: زنده باد شاه دلیر و شجاع ما، و پاینده باد استقلال کشور. آمین)

(قلمی را که شاه امان الله خان غازی توسط آن اسناد مربوط به استرداد افغانستان را امضا نموده بود، اخیراً توسط نواده اعلیحضرت امان الله خان به مردم افغانستان اهدا گردیده و در حضور شاهدخت هندیه دختر شاه امان الله خان به موزیم ملی کشور تسلیم داده شد).

منابع:

۱. اسناد محرمانه آرشیف هند بریتانوی، قسمت چهارم مکاتبات مربوط به جنگ سوم افغان ها، ۱۹۱۹

www.ZamaniFamily.org
www.ZamaniFamily.com

Info@zamaniFamily.org

[You Tube Channel](#)